

JRK NR	KOOSKÕLASTAV ORGANISATSIOON	KOOSKÕLASTUSE NR JA KPV	KOOSKÕLASTUSE SISU	MÄRKUS
1.	Politsei- ja Piirivalveamet	nr 1.11-11/332-2 29.05.2020	Politsei- ja Piirivalveametil ei ole Estonia PHEJ DP ja KSH eelnõu kohta täiendavaid ettepanekuid esitada. Jõhvi politseijaoskond koostab Estonia PHEJ DP ja KSH eelnõu.	Võetud teadmiseks.
2.	Terviseamet	nr 9.3-4/20/657-4 02.06.2020	Amet on tutvunud esitatud Alutaguse valla Estonia pumphüdroelektrijaama detailplaneeringuga ja KSH aruande eelnõuga aadressil https://pilv.alutagusevald.ee/drive/d/f/554012511444185198 ning koostab Estonia pumphüdroelektrijaama detailplaneeringu ja KSH eelnõu.	Võetud teadmiseks.
3.	Majandus- ja Kommunikatsiooni-ministeerium	nr 1.10-17/20-0026/1838-3 02.06.2020	MKM koostab Alutaguse valla Estonia PHEJ detailplaneeringu ja KSH eelnõu.	Võetud teadmiseks.
4.	Keskkonnaamet	nr 6-5/20/4228-5 05.06.2020	Keskkonnaamet on tutvunud esitatud detailplaneeringu ja KSH aruande eelnõuga ning koostab selle esitades järgmised märkused ja ettepanekud:	
			1. Keskkonnaamet palub täpsustada, milline ettevõtte viis läbi usskonveieri helirõhutasemete mõõtmised ning kas mõõtmised teostanud ettevõtte omab akrediteeringut.	Usskonveieri jaoks kasutati mürakaardistamisel arvutamiseks helivõimsustasemeid Lw, mis põhinevad Internetis toodud tööstusmüraallikate andmebaasil Noise & Vibration Resources (http://www.noisevibrationresources.com/resources/swl-data). Kasutatud müraemissiooni lähteandmed vastavad indikatiivsetele helirõhutasemete mõõtmistele, mis teostati 19.08.2019 mürauringu aruande koostajate poolt viidatud VKG konveieri lähedal. Mürauringu aruande ptk 4.2 ja KSH aruande ptk 6.3.4 on vastavalt täpsustatud.
			2. Kehtiva ja koostatava üldplaneeringu maakasutuse andmetel asub kaevandusest lõunas (kinnistu registriosa number 4566108; katastritunnus 49802:002:0402) puhke-	Nimetatud kinnistul on realselt tegemist olemasoleva aherainemäe otsa rajatud motoringrajaga, mille

			ja virgestusmaa. Keskkonnaamet palub täpsustada, kas tegu on avalikkusele ligipääsetava alaga või on tegu töökeskkonnaga. Juhul, kui avalikkusel on ligipääs olemas, siis juhib Keskkonnaamet tähelepanu, et keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ lisa 1 järgi ei tohi tööstusmüra päevasel ajal puhke- ja virgestusmaal ületada 55 dB ja öisel ajal 40 dB. AÕKS § 59 järgi tagab müraallika valdaja, et tema müraallika territooriumilt ei levi normtasest ületavat müra. Kui tegu on töökeskkonnaga, kuhu avalikkusel puudub juurdepääs, teeb Keskkonnaamet ettepaneku muuta maa-ala otstarvet.	kasutamine ise põhjustab müra ja kohalviibijad on teadlikult kõrgendatud müraga asukohas. Krossirajal sõidukitega sõitmine liigitub meelelahutuseks. Atmosfääriõhu kaitse seaduse § 55 lg 3 punkti 2 alusel ei kuulu välisõhus leviva müra hulka meelelahutusürituste müra. Meelelahutusürituste müra reguleerib korrakaitse seadus ning eraldi normtasemeid meelelahutusürituste mürale määratud ei ole. Seetõttu ei ole ka põhjust eeldada, et samaaegselt tuleks nimetatud kinnistul lähtuda tööstusmüra nõuetest. Mürahinnangu aruande ptk 2.1 on vastavalt täiendatud.
			3. KSH aruande eelnõus on kasutatud valet terminoloogiat (saasteallikas, tolm jne). Palume teha vastavad parandused	Kuna KSH aruande näol on tegemist dokumendiga, millest peavad aru saama ka kohalikud elanikud (mitte ainult ametnikud), siis peab dokumendi keel samuti olema neile arusaadav. Seetõttu on KSH aruande eelnõus kasutatud avalikkusele arusaadavat terminoloogiat, mis on üks mõju hindamise üldpõhimõtteid. Selguse huvides lisatakse ametnike jaoks KSH aruandesse üldarusaadavate terminite juurde sulgudesse „õiged“ (õigusaktidest tulenevad) terminid.
			4. Vastavalt PHEJ detailplaneeringule on peamine materjal, mida Estonia PHEJ maa pealse alustarindi rajamiseks kavandatakse kasutada, põlevkivi kaevandamise käigus tekkiv aheraine, mis vastavalt kehtivatele õigusaktidele liigitub jäätmete hulka. Seega ei saa tegevust KSH raames kvalifitseerida taaskasutamiseks, vaid seda tuleb teha keskkonnavalda tootlemise käigus. Kui PHEJ ehitusel soovitakse kasutada aherainet, siis tuleb tootleda keskkonnavalda taaskasutamiseks.	Arendajale arvestamiseks kavandamise järgmistes etappides.
			5. Kui tegevuse käigus lisandub aherainet juba olemasolevasse aherainepuistangusse ning tegevus liigitub jäätmete kõrvaldamiseks, tuleb tootleda keskkonnavalda	Arendaja ei kavanda uue jäätmehoidla rajamist. Olemasolevasse aherainepuistangusse Estonia PHEJ

			jäätmehoidla rajamiseks ning tasuta ladestamise eest keskkonnatasu.	rajamisega seondult aherainet ei lisata. Planeeringualale jääva olemasoleva aherainepuistangu osas loetakse Estonia PHEJ rajamise alustamisel ala korrastatuks ning taotletakse ala väljaarvamist jäätmehoidla alast.
			6. Juhime Teie tähelepanu asjaolule, et ka muud tekkivad jäätmed, mida kavatakse taaskasutada, peavad kajastuma keskkonnaloal.	Arendajale arvestamiseks kavandamise järgmistes etappides.
			7. Leheküljel 57 peatükis 6.8.2 on mainitud, et arvestades PHEJ süsteemis oleva vee mahtu ja selle äikest osakaalu võrreldes kaevandusveega, samuti väljapumbatava vee segunemist Rannapungerja jõe veega, võib Peipsi järve veekeskkonnale avalduvat mõju lugeda ebaoluliseks. Kas on hinnatud ka PHEJ süsteemis oleva vee ja kaevandusvee koosmõju Peipsi järve veekeskkonnale ning kas nende koosmõju võib olla oluline?	Küsimusega arvestatakse. KSH aruande peatükki 6.8.2 täiendatakse järgmiselt: Peipsi järve voolava Rannapungerja jõe peamine mõjutaja on kaevandusvesi. Koosmõjus kaevandusveega ei muuda PHEJ süsteemist välja pumbatav vesi Peipsi järve voolava vee omadusi, sest võrreldes Rannapungerja jõkke juhitava kaevandusvee kogusega on PHEJ süsteemist välja pumbatava vee kogus marginaalne (vt ptk 6.6) ning see ei mõjuta kaevandusvee omadusi.
			8. Mainitud on maa-aluse veereservuaari võimalikke lekkimisi ning avariisid ning selle kohaseid tegutsemisviise ja leevendusmeetmeid. Kas maapealse veereservuaari lekkimist või avariid pole ette näha? Kas selle jaoks pole vajalik välja töötada leevendusmeetmeid või tegevuskava?	Nagu iga tehnoseadme puhul on avariioht, on ka PHEJ ülemise reservuaari puhul oht lekkimiseks või avariideks. Ülemise reservuaari lekke korral, kui vesi reservuaarist välja imbub, olulist keskkonnamõju ei kaasne, sest lekkiv vesi imbub maapealsesse alustarindisse ja sealt edasi maapinda. Kuna PHEJ projekteerimise käigus nähakse ette seiresüsteem reservuaaride tehnilise seisukorra jälgimiseks, siis on vähetõenäoline, et veega täidetud ülemine reservuaar ootamatult puruneb ja kogu vesi sealt ühekorraga välja voolab. Asjakohane järjepidev hooldus ja seiresüsteem võimaldavad sellist olukorda ennetada ja ohu korral ülemise reservuaari eelnevalt tühjendada. Leevendusmeetmeks on klassikaliselt väga mahukas seiresüsteem, mis registreerib võimalikud ohud (sh võimalikud vajumised jms) ning see lahendatakse projekteerimise käigus.

				Töötatakse välja kõiki PHEJ rajatise hõlmav hoolduskava, mis sisaldab muuhulgas eelnimetatud seiresüsteemi andmete registreerimist ja analüüsi ning avariilukordade ennetamist, ning avariilukorras tegutsemise kava. Enne PHEJ käikuandmist tuleb koostada ettevõtte põhjalik riskianalüüs ja hädaolukorra lahendamise plaan, arvestades kõiki projekteerimise ja ehitamise käigus selgunud asjaolusid ning ettevõtte käikuandmise ajaks ümbruskonnas kujunenud olukorda (vt aruande ptk 7.1). Eelnimetatud leevendusmeetmete ja kavade väljatöötamine toimub projekteerimise etapis ja asjakohastele ametiasutustele esitamine enne vastava tegevuse alustamist, mitte DP ja KSH etapis.
			9. Kui suur ja millise kestvusega on müra ning vibratsioon vee laskmisel maapealsest veereservuaarist maa-alusesse?	Ülemine ja alumine veereservuaar on omavahel ühendatud suletud torusüsteemiga, mis paikneb maapealse alustarindi sees. Vee laskmisel maapealsest veereservuaarist maa-alusesse müra ei teki, sest veevõtuava jääb ka tühja ülemise reservuaari korral vee alla. See tähendab, et PHEJ maapealne alustarind on nõ mürasummutava efektiga ja selline lahendus ei tekita keskkonnamüra. Võimaliku pumpade tööst ja vee liikumisest tingitud vibratsiooniga arvestatakse tehniliste süsteemide projekteerimisel, sest sellel on otsene mõju süsteemi pikaaegsele töökindlusele. Mõju ümberkaudsetele aladele puudub. Mürahinnangu aruande ptk 2.2 on vastavalt täiendatud.
			10. Peatükis 9 on joonisel 17 mainitud ka kultuurimälestisi ning pärandkultuuriobjekte, kuid aruande tekstis selle kohast peatükki pole.	Võimalikku mõju kultuurimälestistele ja pärandkultuuriobjektidele on hinnatud KSH eelhindangu koostamise käigus ja tulemused on toodud KSH väljatöötamise kavatsuse (VTK) peatükis 6.12 „Eeldatav mõju kultuuripärandile“. Eelhindangu kokkuvõttes (VTK ptk 6.17) on kirjas: „Ei ole tõenäoline, et kavandatava tegevusega võiks kaasneda negatiivne mõju

				kultuurimälestistele ja pärandkultuuriobjektidele. Seega puudub vajadus teema käsitlemiseks KSH aruandes." Viide selle kohta, et teemat on käsitletud KSH eelhinnangu käigus, lisatakse peatükki 9.
			11. Aruandes pole käsitletud piiriülese mõju võimalikkust.	Piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkust on käsitletud KSH VTK-s (ptk 6.16). Kuna KSH VTK on KSH aruande lisa, siis ei pea vajalikuks seda teemat aruandes dubleerida.
			12. Peatükis 10 on mainitud, et kaevanduse põrandast sügavama maa-aluse reservuaari korral tuleb jaama sulgemisel leida sellised tehnilised lahendused, et leks välistatud piirkonna joogiveeallikaks oleva Ordoviitsiumi-Kambriumi põhjaveekihi mõjutamine. Kas on kavas välja töötada tehnilised lahendused ka teiste põhjaveekihtide mõjutamise välistamiseks? Kuidas on tagatud teiste põhjaveekihtide kaitse?	Kavandatud tegevus teisi põhjaveekihte ei mõjuta – vt KSH aruande ptk 6.5.2 ja Lisa 5. Teisi põhjaveekihte läbitakse ehitamise ajal ainult šahtide ja veetoru rajamisel. Need objektid rajatakse veekindlana (lahendus antakse ehitusprojekti), seega teisi põhjaveekihte ei rikuta. Peatükis 10 on kirjas vastavad lahendused: jaama sulgemise korral tuleb veetoru kahe reservuaari vahel täita betooniga. Samuti tuleb betooniga isoleerida jaama šahtid, et vältida reostuse sattumist põhjavette. Need meetmed tagavad teiste põhjaveekihtide kaitse. Puudub vajadus aruande täiendamiseks.
			13. Maa-aluse veereservuaari rajamisel allapoole kaevanduskäike tekib ehitusaegne alanduslehter. Ehitusaegne alanduslehter taastub pärast väljapumpamise lõpetamist. Ehitamise etapp pidi olema +/-10 a, see on päris pikk aeg. Kuidas avaldab alanduslehter 10 aastaga mõju põhjaveetasemetele?	Selgituseks, et ca +/-10 aastat on kogu rajatise rajamise periood maksimaalse stsenaariumi korral, kuid enamik sellest ajast toimub maapealse osa ehitus. Maa-aluse ehituse periood on 2-3(4) aastat. Ehitusaegset mõju põhjaveetasemele on käsitletud KSH aruande peatükkides 6.5.1 ja 6.12.3 ja Lisas 5. Ette on nähtud leevendavate meetmete rakendamise, mida tuleb arvestada ehitusprojekti koostamisel, ehitustehnoloogia valikul ja ehitustööde läbiviimisel (vt ptk 8.1.1). Hinnangu andmisel on arvestatud maa-aluse osa ehitusperioodi pikkusega.

5.	Maa-amet	nr 6-3/20/7281-2 08.06.2020	Maa-ametil ei ole vastuväiteid detailplaneeringu lahendusele ja KSH eelnõule.	Võetud teadmiseks.
6.	Muinsuskaitseamet	nr 1.1-7/1093-4 08.06.2020	Muinsuskaitseamet kooskõlastab Estonia pumphüdroelektrijaama (PHEJ) detailplaneeringu ja KSH eelnõu pärast dokumendi täiendamist: - pinnase- ja kaevetöödel tuleb arvestada arheoloogiliste leidude ja arheoloogilise kultuurikihi ilmsikstuleku võimalusega ka pikaajalistel tööstusmaastikel. Muinsuskaitseadusest tulenevalt (§ 31 lg 1, § 60) on leidja kohustatud tööd katkestama, jätma leiu leiukohta ning teatama sellest Muinsuskaitseametile. Täiendatud pumphüdroelektrijaama DP ja KSH eelnõu tuleb uuesti esitada kooskõlastamiseks digitaalselt allkirjastatult pdf-failiformaadis Muinsuskaitseameti Ida-Virumaa nõunikule.	Detailplaneeringu seletuskirja (ptk 4 – elluviimine) on täiendatud ja planeering esitati ametile uuesti kooskõlastamiseks. Seadusesätte lisamine KSH aruandesse ei anna tööle lisaväärtust ega muuda KSH tulemusi, sest seaduse nõuded tuleb täita olenemata sellest, kas see sisaldub aruandes või mitte.
7.	Kaitseministeerium	nr 12-4/20/439 08.06.2020	Palume täiendada seletuskirja 4. peatüki „Planeeringu elluviimine“ esimest lõiku ning lisada sinna tingimus, et kõrgema kui 45 m alustarindi projekteerimine ja ehitamine on lubatud ainult siis, kui on rakendatud Kaitseministeeriumi kavandatud täiendavad meetmed, mis tagavad riigikaitse ehitiste töövõime. Üle 45 m alustarindi projekteerimine ja ehitamine tuleb täiendavalt Kaitseministeeriumiga kooskõlastada. Kaitseministeerium kooskõlastab Alutaguse vallas Väike-Pungerja külas Alutaguse valla Estonia pump-hüdroelektrijaama detailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu tingimusel, et detailplaneeringu seletuskirja täiendatakse vastavalt eeltoodud ettepanekule.	Arvestatakse. Planeeringu seletuskirja on lisatud vastav tingimus, vt. seletuskiri p 4.
8.	Elering	nr 12-1/2020/91-3 12.06.2020	Estonia pumphüdroelektrijaama (PHEJ) ehitise ei tohi ulatuda olemasoleva 110 kV õhuliini L070/L071 Alutaguse - Estonia-Põhja kaitsevööndisse. 110 kV õhuliini kaitsevöönd on maa-ala ja õhuruum, mida piiravad mõlemal pool piki liini telge	Arvestatakse. Planeeringu seletuskirja p.4 on lisatud täiendav selgitus 100m alustarindi puhul kus alustarindi ulatumisel kaitsevööndisse on vajalik koostöö ning täiendav kooskõlastamine Eleringiga.

			paiknevad mõttelised vertikaaltasandid ning mille ulatus mõlemal pool liini telge on 25 m.	
9.	Lennuamet	nr 4.6-8/20/2059-2 05.06.2020	Kavandatava 45-100 meetri kõrguse ülemise veereservuaari alustarindi valgustus- ja märgistustingimused palume kooskõlastada Lennuametiga ehitusprojekti kooskõlastamise käigus.	Teadmiseks võetud. Alustarindi valgustus- ja märgistustingimused kooskõlastatakse Lennuametiga.
10.	Päästeamet	nr 7.2-3.3/1190-3 16.06.2020	Päästeseaduse § 5 lg 1 p 7 ja planeerimisseaduse § 127 alusel Päästeameti Ida päästkeskuse ehituskontrolli teenuse nõunik Kristina Kazmin jätab kooskõlastamata Skepast&Puhkim OÜ poolt koostatud Alutaguse valla Estonia pump-hüdroelektrijaama detailplaneeringu (töö nr 2019-0012) tuleohutusosa järgmistel põhjustel: Päästeamet hindab detailplaneeringu juures: hoonete vahelisi tuleohutuskujasid; kustutusvee saamise võimalusi vastavalt standardile EVS 812-6 (www.evs.ee) ning päästetehnikale juurdepääsu võimalusi, päästetehnika üldised andmed on kajastatud standardis EVS 812-7 (www.evs.ee) – esitatud detailplaneeringus puuduvad eespool nimetatud nõuded.	Detailplaneeringu seletuskirja tuleohutusosa on täiendatud Päästeameti märkustest lähtuvalt.
		nr 7.2-3.3/1190-5 25.06.2020	Päästeseaduse § 5 lg 1 p 4, planeerimisseaduse § 4 lg 4, § 127 lg-d 1 ja 2 ning § 133 alusel kooskõlastab Päästeameti Ida päästkeskuse ohutusjärelvalve büroo ehituskontrolli teenuse juhtivinspektor Natalja Eppik, Skepast&Puhkim OÜ poolt koostatud Alutaguse valla Estonia pump-hüdroelektrijaama detailplaneeringu (töö nr 2019-0012) tuleohutuse osa. Detailplaneeringu kooskõlastus on märgitud detailplaneeringu digitaalses konteineris resolutsiooniga kooskõlastatus 1645-2020-2	
11.	Maanteeamet	nr 15-2/20/6384-5 16.06.2020	Võttes aluseks ehitusseadustiku (edaspidi EhS) ja planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) kooskõlastame planeeringu.	Võetud teadmiseks.

12.	Keskkonnaministeerium	nr 7-15/19/2305-9 22.06.2020	Keskkonnaministeerium kooskõlastab Alutaguse valla Estonia PHEJ detailplaneeringu ja KSH aruande eelnõu. Detailplaneeringu elluviimisel tuleb arvestada detailplaneeringus ja KSH aruandes toodud keskkonnatingimusi ning meetmeid negatiivse keskkonnamõju vähendamiseks ja vältimiseks. Detailplaneeringu KSH käigus välja töötatud leevendusmeetmeid tuleb arvesse võtta PHEJ ehitusprojekti koostamisel ning vajadusel neid täiendada ja täpsustada projekteerimise etapis, kui on täpsemalt teada PHEJ ehituslik ja tehnoloogiline lahendus ning ehitustööde läbiviimise tehnoloogia ja käitamisaegne töörežiim. Kuna detailplaneeringu staadiumis ei ole veel täpsemalt teada PHEJ ehituslik ja tehnoloogiline lahendus (ei ole koostatud jaama ehitusprojekti ega tehtud ehitusgeoloogilisi, geotehnilisi ja hüdrogeoloogilisi uuringuid), siis tuleb jaama projekteerimise staadiumis (enne tegevuslubade, ehitusloa ja veeloa välja andmist) kaaluda keskkonnamõju hindamise algatamise vajalikkust. Projekteerimise etapis, kui on tehtud ka täpsemad uuringud, saab hinnata PHEJ ehitamise ja kasutamisega kaasnevaid keskkonnamõjusid põhjalikumalt. KSH aruande kohaselt vajavad projekteerimise etapis kõige suuremat tähelepanu kavandatava tegevuse võimalikud ehitusaegsed mõjud põhjaveele ja käitamisaegsed võimalikud mõjud seoses PHEJ suuremahuliste hooldustöödega kaasneva vee ärajuhtimise vajalikkusega.	
-----	-----------------------	---------------------------------	--	--